

Skjemainformasjon

Skjema	Norges dokumentarv - nominasjonsskjema
Referanse	1007709
Innsendt	20.06.2016 14:28:20

Sammendrag

Sammendrag

Tittel på dokument(er)/arkiv(er) som nomineres

Conrad Nicolai Schwach, originalmanuskriptet til «Erindringer af mit Liv indtil Ankomsten til Throndhjem nedskrevne Aaret 1848»

Sammendrag (maks 3000 tegn)

Aust-Agder museum og arkiv, avd. KUBEN ønsker med dette å nominere Conrad Nicolai Schwachs håndskrevne selvbiografi, «Erindringer af mit Liv» til Norges Dokumentarv.

Schwachs sosiale bakgrunn, hans personlighet og usedvanlige talent gjorde at han kunne ferdes uanstrengt i de borgerlige, akademiske og politiske miljøene i Norge og Danmark tidlig på 1800-tallet. Det brutale og usminkede bildet han siden i sine erindringer (nedskrevet i 1848) tegner av sin egen interaksjon med disse miljøene representerer et viktig korreks til de filtrene av dannelse og selvrepresentasjon som ellers gjør seg gjeldende i denne typen kilder. På en måte kan man si at Schwach fant opp en ny genre, og at han utnyttet potensialet i denne genren til det ytterste. Fra dette perspektivet ville erindringene kunne regnes som et unikt dokument i seg selv, men samtidig øker den historiske kildeverdien ved at Schwach i mange tilfeller er usedvanlig godt posisjonert til å dekke de store omveltningene som fulgte med napoleonskrigene og begivenhetene i 1814, i utgangspunktet som student i København, siden som ung og lovende aktør i Norge. Noe av det Schwach skriver har lokal interesse og blir i økende grad brukt som kilde til lokal koloritt, men som helhet har verket unik nasjonal betydning, ved at det tar oss bak fasaden til noen av de miljøene som fremfor alt var med på å forme den unge norske nasjonen i tiårene etter 1814.

Opplysninger om søker

Opplysninger om søker

Navn på søker	Aust-Agder museum og arkiv, avd. KUBEN
Søkers tilknytning til den nominerte dokumentarven	Søkeren er eier og forvalter av manuskriptet

Kontaktperson(er)

Navn	Kristoffer Vadum
Stilling	Forskningsleder
E-postadresse	kristoffer.vadum@aama.no
Telefonnummer	37017932

Fullmaktserklæring

Jeg bekrefter at jeg har fullmakt til å nominere dokumentarven som beskrives i dette nominasjonsskjemaet til Norges dokumentarv

Navn	Jan Ledang
Stilling	Direktør
Institusjon	Aust-Agder museum og arkiv, avd. KUBEN

Identifikasjon og beskrivelse

Identifikasjon og bekskrivelse av dokumentarven

Nøyaktig tittel på dokumentarven, omfang, datering (ytterår) og navn på institusjon/organisasjon som skal stå på et eventuelt diplom

«Erindringer af mit Liv indtil ankomsten til Throndhjem nedskrevne i Aaret 1848». Selvbiografi ved Conrad Nicolai Schwach. Arkiv-ID: AAma PA-2672. Omfang: 0,1 hyllemeter. Ytterår: ca. 1790-1830/1848.

Manuskriptet er registrert i Asta og publisert på arkivportalen.no av Aust-Agder museum og arkiv, avd. KUBEN.

Det innbundne manuskriptet måler 350 x 220 x 100 mm og teller 548 sider. Som supplement til erindringene har Schwach vedlagt ca. 50 sider bilag som enten er stukket eller heftet inn på ulike steder. Bilagene består av dikt, partiturer, vitnemål og korrespondanse, men teksten er også supplert med karttegninger og grunnriss som skal hjelpe leseren å orientere seg i fortellingen. Skriften er pen og uniform gotisk håndskrift, Schwachs egen. Det er ingen kapittelinndeling eller overskrifter i teksten. Manuskriptet er trolig bundet inn i forfatterens samtid.

Visuell dokumentasjon

- Bevaringspraksis_for_arkiver_ved_KUBEN___lokaler__tilgang_og_bruk.doc
- PA_2672_vedlegg_noter.jpg
- PA_2672_side_288.jpg
- PA_2672_side_350.jpg
- PA_2672_side_256.jpg

Kataloginformasjon/arkivbeskrivelse/arkivreferanse

Proveniens (opprinnelse)

Vi vet lite om manuskriptets bevegelser før det dukker opp ved J. W. Cappelens Antikvariat i 1963. Før den tid skal det ha vært i privat eie i Halden. Ettersom 1/3 av innholdet omhandler Schwachs liv i Arendal tok antikvariatet kontakt med det gamle Aust-Agder-Arkivet, som kjøpte manuskriptet for kr. 5000.

Bibliografi

Paulus Svendsen: «En orientering», i Conrad Nicolai Schwach: Erindringer af mit Liv indtil Ankomsten til Throndhjem [1830] nedskrevne i Aaret 1848, bd. II. Transkripsjon utgitt av Det Norske Språk- og Litteraturselskap i 5 stensilerte eksemplarer, Oslo 1977.

Arild Stubhaug: «Forord», i Conrad Nicolai Schwach: Erindringer af mit Liv. Et enestående Tidsbilde fra Norge 1790-1830, (red.) Arild Stubhaug. Arendal 1992.

Arild Stubhaug: Helt skal jeg ikke dø: Conrad Nicolai Schwach, hans liv og erindringer. Oslo 2002.

Arild Stubhaug og Kamilla Aslaksen: Forord og biografisk introduksjon, i Conrad Nicolai Schwach: Erindringer af mit Liv indtil ankomsten til Throndhjem nedskrevne i Aaret 1848, (red.) Arild Stubhaug og Kamilla Aslaksen. Arendal 2008.

Støtteerklæringer

Arild Stubhaug; æresdoktor ved Universitetet i Oslo, statsstipendiat; arilds@math.uio.no; tlf. 40 87 57 82

Støtteerklæring

- Bevaringspraksis_for_arkiver_ved_KUBEN___lokaler__tilgang_og_bruk.doc
- PA_2672_vedlegg_noter.jpg
- PA_2672_side_288.jpg
- PA_2672_side_350.jpg
- PA_2672_side_256.jpg

Juridiske forhold

Juridiske forhold

Hvem eier dokumentarven? Oppgi navn og kontaktinformasjon.

Navn	Aust-Agder museum og arkiv
Adresse	Parkveien 16, 4838 Arendal
Telefon	37017900
E-post	postmottak@aama.no

Hvem forvalter dokumentarven? Oppgi navn og kontaktinformasjon.

Navn	Aust-Agder museum og arkiv
Adresse	Parkveien 16, 4838 Arendal
Telefon	37017900
E-post	postmottak@aama.no

Tilgang

Vil det være faktorer som begrenser offentlig tilgang til dokumentene? Beskriv dem i så fall nedenfor.

Det foreligger ingen klausul. Manuskriptet er registrert på arkivportalen.no og vil være allment tilgjengelig på lesesalen ved Aust-Agder museum og arkiv, avd. KUBEN.

Opphavsrett

Beskriv den opphavsrettslige statusen til dokumentarven.

Aust-Agder museum og arkiv har opphavsrett til arkivet.

Vurdering opp mot utvelgelseskriteriene

Vurdering opp mot utvelgelseskriteriene

Autentisitet

Manuskriptet er autentisk. Erindringene er i sin helhet ført med Schwachs egen håndskrift som kan verifiseres paleografisk med referanse til andre dokumenter i våre samlinger.

Nasjonal betydning

Den nominerte dokumentarven er et unikt og uerstattelig - og ganske annerledes - monument til norsk historie for perioden ca. 1790 og 1830. Verkets unike karakter har nær sammenheng med forfatterens livsløp.

Conrad Nicolai Schwach var i 1820-årene, før Wergeland og Welhaven inntok den litterære scenen, kjent som landets største poet. Hans store ry var skapt gjennom en rekke dikt og småstykker som kommenterte offentlige og private hendelser. Overalt synes hans veldreide strofer å ha intensivert feststemningen, og hans kommentarer bidro til at publikum fikk et nærere forhold til dagens begivenheter. I sine erindringer, skrevet etter at hans rennommé som poet var falt i grus, skildrer han denne tiden på en annen måte: Der han tidligere kastet et flatterende lys, er han nå nærgående og nådeløs. Uten å skjele til datidens herskende smak og kutymer utleverer han både seg selv og menneskene omkring seg, på en såpass enestående måte at det aldri kunne komme på tale å få verket utgitt i forfatterens egen samtid. Først i 1977 kom den første stensilerte utgaven, mangfoldiggjort i fem eksemplarer.

Erindringene sammenfaller tidsmessig med en unik overgangsperiode i norsk historie, og Schwachs beskrivelse av sitt eget liv og den tiden han levde i gir et enestående perspektiv på de sosiale, akademiske og politiske miljøene som var med på å bygge den unge nasjonen i tiden etter 1814.

Tilleggs-kriterier

Dokumentenes nasjonale betydning må bli bekreftet gjennom ett eller flere av disse kriteriene

Tid

Tiden erindringene dekker er preget av brudd og omveltninger både i nasjonal og internasjonal kontekst. Med en tidslinje som strekker seg fra ca. 1790 til 1830 er Schwach i stand til å presentere et usedvanlig rikt og detaljert bilde av perioden, beriket ved iakttagelsesevnen til en av sin tids største litterære talenter. De store begivenhetene som preget disse tiårene blir belyst på en enestående måte, og dette forsterkes ved at Schwach i mange tilfeller er svært godt posisjonert til å dokumentere det som skjedde. Men samtidig åpner nedtegnelsestidspunktet, mellom ca. 60 og 20 år etter at begivenhetene fant sted, for at verket fanger opp en utvidet forståelse av perioden slik den fremsto nærmere midten av århundret.

Sted

Mennesker

Det tidsbildet Schwach presenterer er imidlertid spesielt interessant med tanke på den informasjonen man får om mennesker og miljøer som preget tiden. Gjennom studiene i København var Schwach del av den norske intelligentsiaen, et fortettet miljø av høyt utdannede mennesker som mer enn noen andre kom til å sette avtrykk etter seg i tiårene etter unionsoppløsningen. Her er erindringene en viktig kilde, ikke bare fordi de gir opplysninger som ellers ikke finnes overlevert, men også fordi Schwach utviser en usedvanlig detaljrikdom. Med et register på nærmere 1000 navngitte personer gir verket et svært dekkende bilde av den dannede offentlighet i de kretser og områder Schwach frekventerte.

Emne og tema

Form og stil

Med sin åpne, nærmest journalistiske holdning til skriveprosjektet, er Schwach urovekkende moderne, og i sin nådeløse utlevering av mennesker og miljøer kan han kanskje best sammenlignes med vår tids skandalejournalist. Form og stil følger i og for seg de genrespesifikke rammene som ble praktisert i samtidens erindringer, men virkemidlene tøyes så langt at verket havner i en kategori for seg selv. Det er derfor heller ikke overraskende at erindringene aldri ble utgitt i Schwachs egen samtid. Den flid han la i detaljert og nøyaktig nedtegnelse, supplert med vedlagt dokumentasjon og inntegnede kartskisser, kan likevel antyde at han henvender seg til en fremtidig leserkrets.

Sosial, åndelig eller kulturell verdi

Utfyllende opplysninger

Utfyllende opplysninger

Sjeldenhet

Manuskriptet gir et unikt, og dermed også sjeldent, innblikk i den sosiale og akademiske eliten i Norge før og etter 1814. Det brutale og usminkede bildet Schwach gir av seg selv og sine egne omgangsfeller mangler sidestykke i kildematerialet fra denne perioden.

Integritet

Det nominerte manuskriptet er å anse som fullstendig og intakt.

Representativitet

Manuskriptets unike kvalitet innskjerpes ved at Schwach selv, gjennom sin bakgrunn og sitt virke, kan sies å være representativ for det privilegerte sjiktet han tilhørte. Det unike og sjeldne ligger derfor først og fremst i den typen åpenhjertighet som utvises i beskrivelsen av dette miljøet.

Konsultasjon og samtykke

Konsultasjon og samtykke

Har dokumentarvens eier(e) og forvalter(e) blitt orientert om og godkjent nominasjonen?

Ja

Vurdering av risiko

Vurdering av risiko

Gi en beskrivelse av i hvor stor grad den nominerte dokumentarven er truet.

Det nominerte arkivmaterialet er lite truet. Materialet er oppbevart i forskriftsmessige magasiner og er i god stand. En planlagt digitalisering av manuskriptet vil øke tilgjengeligheten og redusere fremtidig slitasje til et minimum.

Bevaringsplan

Bevaringsplan

Inngår dokumentarven i en bevaringsplan?

Nei

Hvis ja, last opp et sammendrag av bevaringsplanen. Hvis nei, last opp opplysninger om de nåværende bevaringsforholdene og forvaltningen av dokumentarven.

Vedlegg

- Bevaringspraksis_for_arkiver_ved_KUBEN___lokaler__tilgang_og_bruk.doc
- PA_2672_vedlegg_noter.jpg
- PA_2672_side_288.jpg
- PA_2672_side_350.jpg
- PA_2672_side_256.jpg

Resultat og tilleggsinformasjon

Resultatet av nominasjonen og ev. tilleggsinformasjon

Hva ønsker din institusjon å oppnå ved å få dokumenter innskrevet i Norges dokumentarv? Kom med eventuell tilleggsinformasjon som støtter en innskriving i Norges dokumentarv.

Aust-Agder museum og Arkiv, avd. KUBEN ønsker å løfte Schwach sterkere frem som en kilde til sin tid. En nominasjon til Norges Dokumentarv vil være med på å synliggjøre «Erindringer af mit Liv» både som forskningsobjekt og med tanke på sine kunstneriske og litterære kvaliteter. Erindringene vil profileres som historisk kilde ved at håndskriftet som helhet gjøres tilgjengelig i digital form og formidles på våre nettsider. Denne typen tilgjengeliggjøring av selve håndskriftet er i dette tilfellet spesielt relevant, ettersom erindringenes karakter og innhold medførte at de i nærmere 130 år var dømt til å forbli upublisert. Verkets håndskrevne, visuelle karakter er derfor en viktig del av dets kunstneriske og historiske verdi.